

● Satılmış Şen

İçimdeki Gurbet

Ey sevgili bir nice yol tutmuşum,
Evveli ahiri arası gurbet.
Beyhude bahtıma kura atmışım,
Yazısı gurbetmiş turası gurbet.

Sorardım "Ey gönül bir otur düşün,
Acep neden dinmez yağmurun yaşın"
Meğerki göğüsümde yanan ateşin,
Kibriti gurbetmiş çırası gurbet.

Yurtsuz fırtınalar tuttu ardımı,
Çok dolandım bulamadım yurdumu.
Tabiplere sual ettim derdimi,
Merhemi gurbetmiş yarası gurbet.

İlk yaz türküsünde bir uzak nehrin,
Geçtim kıyısından sitemin kahrın,
Akibet, güç bela vardığım şehrin,
Yapısı gurbetmiş yöresi gurbet.

Of desem nefesim gelir kerteye,
İçimdeki dağlar sığmaz örtüye,
Söküp yüreğimi koydum tartıya,
Kendisi gurbetmiş darası gurbet.

etmediklerini bilhassa ifade etmek gerekir. Amaç büyük bir şaheser ortaya koymak değildi. Şiir insanın kendini ve evreni anlamaya başlaması demekti.

Bu sebeple bizim şiirimiz hikmetle beraber yürür. Son dönem şairlerinin birçoğunun gelenekle barışık olamamalarının altında şiirin özü demek olan hikmete uzak düşmeleri yatar. Birkaç sıradan iddia ile geleneksel şiirimiz üzerine konuşanların koca bir edebiyatı mahkûm etmelerindeki zafiyeti hazırlayan sebepler aynı zamanda şiirlerindeki sığlığın da sebebini teşkil eder.

Geleneksel bağlarından koparılmış bu şiir çok savruk ve amaçsızca bir araya gelmiş kelimeler yığını gibi gözükmetedir. Elbette bunlar da bir coşkunun ve ilhamın eseridir. Lakin şiir bugün tanımsız, tarifsiz, anlaşılmaktan ve hatta okunmaktan uzak bir hâldedir. Bu, geleneğin keskin hatlarla reddedilmesinin getirdiği bir kısır döngüdür.

Bana kalırsa bir şairin şiir geleneğimiz hakkında büyük bir iddiada bulunabilmesi için aruz, hece ve serbest vezinlerde kalem oynatması beklenir. Aksi hâlde her türlü iddiayı lafazanlığa hamledip ciddiye bile almayabiliriz. Aruzun ve hecenin denenmesinden, hatta bunlarla ilgili kaleme alınan yazı ve şiirlerin yayınlanmasından sonra bir tercihte bulunma şansına sahip olabiliriz. Fakat okunmayan ve üzerinde çalışılmayan bir edebiyatın reddi sadece çocukluktur.

Bu düşüncelerimi günümüzde şiirin geldiği noktayı düşünerek ifade ediyorum. Şiir okunmuyor. Ortak bir şiir zevki gelişmedi ve gelişmiyor. Var olan da yok oldu gitti. Herkes şiiri kendi dünyasının tapulu mülkü zannediyor. Dolayısıyla bugün hiçbir müşterekliği olmayan bir şiir dili gelişiyor. Bunlar Türkçe kaleme alınmasına rağmen yazılanlar insanımıza, kültürümüze hitap etmiyor. Anlık coşkular genişleyip millî ve toplumsal bir değer hâline gelemiyor.

Burada şöyle bir soru sorulabilir: Coşkularımız ortak bir değer hâline gelmeli midir? Bence evet, gelmelidir. Buna hayır cevabını vereceklerin olacağını da biliyorum. Fakat öyleyse söyleyin, şiir neden yazılır? Onu amaçsızlığa, anlamsızlığa ve bugün tükenmişliğe sevk etmenin temelinde geçen

asırda şiir konusundaki tavırların etkili olduğu ortada değil midir?

Geleneği reddedenler, onu küçümseyip hakir görenler ve çeşitli akımlar şiirin bugünkü hâle gelmesinin de başlangıcını teşkil ettiler bence. Ahenksiz, vezinsiz ve hatta kelimesiz manzumeler yazıldı. Bunlar elbette birer denemeydi ve daha geniş bir perspektiften bakılacak olunursa bunların bir kısmının şiirimizin geçirdiği kısa ve devamsız tecrübeler olarak kalması beklenir. Çünkü her şeyin başı anlamak ve anlaşılmasıdır.

Şiir anlaşılacak, derdin ifade edilmesi, şahsî hislerin toplumsal hatta evrensel değerler hâline gelmesi için yazılır. Bu sebepten her şair sadece mensup olduğu milletin edebiyatına değil, insanlığın ortak tecrübelerine de katkıda bulunur.